

Rastući rizici u perspektivi rasta zapadnog Balkana usljed usporenog stvaranja radnih mjesta

Washington, 2. april 2019. — Prema podacima iz posljednjeg **Redovnog ekonomskog izvještaja za zapadni Balkan**, [Potrebno je ubrzavanje reformi](#), ekonomski rast na zapadnom Balkanu bilježi ubrzanje sa 2,6 procenata u 2017. na 3,8 procenata u 2018. godini, uz projektovani prosjek od 3,7 procenata u 2019-20. Međutim, ovakvi izgledi su podložni rastućim spoljnim i domaćim rizicima, uključujući geopolitičke i trgovinske sporove i sporiji od očekivanog tempa strukturnih reformi.

Prema izvještaju, zemlje u regionu sada imaju priliku da unaprijede reforme kako bi ublažile ove rizike usljed sve većih zahtjeva javnosti za većim ekonomskim mogućnostima.

Uprkos snažnijem rastu u 2018., u regionu je otvoren manji broj novih radnih mjesta, što odražava ograničenu dinamiku privatnog sektora. Na zapadnom Balkanu je u 2018. kreirano samo 96,000 radnih mjesta, uglavnom u proizvodnji i uslugama, u poređenju sa 171,200 radnih mjesta otvorenih u 2017. Stopa nezaposlenosti je smanjena u 2018., ali je i dalje visoka, posebno za žene i mlade. U nekim zemljama je pad nezaposlenosti proizašao iz povećane neaktivnosti radne snage i emigracije, a ne zbog novootvorenih radnih mjesta.

Realan rast BDP-a, 2017-2020.

	2017	2018pr	2019pj	2020pj
Albanija	3,8	4,2	3,8	3,6
Bosna i Hercegovina	3,2	3,0	3,4	3,9
Kosovo	4,2	4,2	4,4	4,5
Sjeverna Makedonija	0,2	2,7	2,9	3,2
Crna Gora	4,7	4,4	2,9	2,4
Srbija	2,0	4,2	3,5	4,0
Zapadni Balkan	2,6	3,8	3,5	3,8

Izvor: Procjene nacionalnih vlasti i Svjetske banke.

Napomene: pr = procjene; pj=projekcije.

„Donosioci politika u regionu bi trebali implementirati reforme koje će imati održivi rast i podstaći otvaranje radnih mjesta“, kaže Linda Van Gelder, direktorica Svjetske banke za zapadni Balkan. „Brzorastuće kompanije stvaraju najveći broj radnih mjesta na zapadnom Balkanu, ali takvih kompanija je malo, naročito u poređenju sa drugim malim tranzicionim ekonomijama u Evropi. Uklanjanje prepreka koje malim preduzećima otežavaju konkurentnost i rast će otvoriti mogućnosti za ljude – ohrabrujući poduzetništvo i inovacije, jačajući rast zapošljavanja i oslobađajući potencijal ljudskog kapitala ovog dinamičnog regiona.“

U izvještaju se naglašava da zemlje koje su se opredjelile za fiskalnu konsolidaciju bilježe pad javnog duga, a da je očuvanje ovih rezultata od ključnog značaja. U većini zemalja javni dug je i dalje visok, a javnom potrošnjom dominiraju veliki izdaci za plate u javnom sektoru i netargetirani socijalni programi. Stoga unapređenje efikasnosti i pravednosti javne potrošnje, kao i jačanje mobilizacije prihoda ostaju prioriteta za zemlje zapadnog Balkana.

U tom kontekstu, a prema navodima izvještaja, od vitalnog je značaja za zemlje zapadnog Balkana da unaprijede reforme usmjerene na povećanje produktivnosti, stimulisanje rasta i otvaranje radnih mjesta. U izvještaju se razmatraju opcije politika u oblastima kao što su politika konkurencije, oporezivanje, diversifikacija finansijskog sektora i ekonomska povezanost.

Izvještaj takođe razmatra izazove ljudskog kapitala u regionu. Ukoliko ostanu nerješeni, ovi izazovi će ozbiljno ograničiti izgled za rast i smanjenje siromaštva. Na primjer, ulaganje u rani razvoj djece bi pomoglo poboljšanju rezultata u osnovnom i srednjem obrazovanju, a takođe bi opremilo učenika vještinama koje poslodavci traže. Bolje usmjereni programi socijalne pomoći bi pomogli siromašnim i ugroženim domaćinstvima da se zaštite od šokova, dok bi efikasniji zdravstveni sistemi pomogli u suzbijanju rasta nezaraznih bolesti i smanjenju troškova za zdravlje koje građani plaćaju iz vlastitih sredstava.

Cjelokupan izvještaj na engleskom možete preuzeti: <http://www.worldbank.org/eca/wbrer/>

Kontakti:

U Washingtonu: John Mackedon, jmackedon@worldbank.org

U Beogradu: Vesna Kostić, vkostic@worldbank.org

U Podgorici: Jasmina Hadžić, jhadzic@worldbank.org

U Prištini: Lundrim Aliu, laliu1@worldbank.org

U Sarajevu: Jasmina Hadzic, jhadzic@worldbank.org

U Skoplju: Anita Božinovska, abozinovska@worldbank.org

U Tirani: Ana Gjokutaj, agjokutaj@worldbank.org

Za više informacija o radu Svjetske banke u Evropi i centralnoj Aziji, molimo posetite:

<http://www.worldbank.org/en/region/eca>
<https://www.facebook.com/WorldBankEuropeCentralAsia/>
<https://twitter.com/WorldBankECA>
<http://blogs.worldbank.org/europeandcentralasia>

Saoštenje za medije

2019/ECA/102